

PODRÓŻ DO MAROKA – POZNAJEMY RODZINĘ SUMIJI I ABDULLAHA

KONSPEKT ZAJĘĆ

Opracowanie:

EWA KRAWĘTEK

MAŁGORZATA FREJ

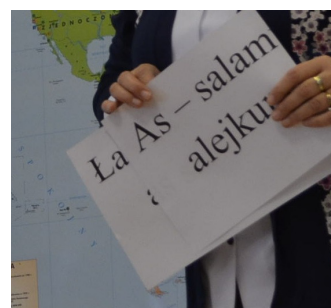
Planowana liczba i wiek odbiorców: 26 osób, uczniowie klas I – II

Czas trwania: około 60 – 70 minut

Cel (wiedza, umiejętności, postawy związane z edukacją globalną):

- zachęcanie dzieci do poznania nowych miejsc na świecie (stymulacja ciekawości poznawczej)
- pokazanie podobieństwa zachowań dzieci żyjących w różnych krajach
- kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec różnych religii, obyczajów i tradycji.

Przygotowania: wybór literatury, wykonanie prezentacji do książki, wyszukanie w różnych źródłach niezbędnych informacji i ilustracji, napisanie scenariusza, wyszukanie podkładu muzycznego do zabawy, wykonanie niezbędnych pomocy dydaktycznych, udekorowanie sali przed zajęciami.

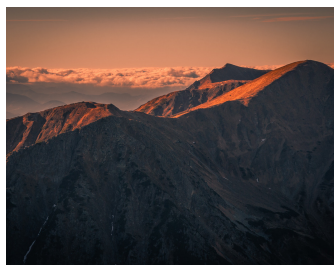

**Na zdjęciach (od lewej): książka „Tadżin. Apetyt na Maroko”, dywanik z Maroko, rozsypanka tadżin, pozdrowienie: „As-salam alejku”*

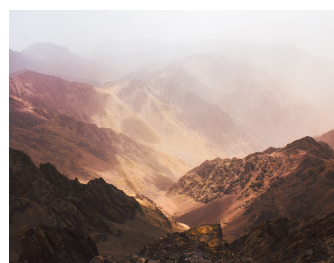
Potrzebne materiały:

- egzemplarz książki „Tadżin. Apetyt na Maroko”
- prezentacja do książki
- sylwety bohaterów książki
- rozsypanka literowa
- napisy: „As salam alejku, Ła alejku as salam”
- mapa świata, globus
- piłeczka
- kuferek z różnymi produktami – imbir, kurkuma, cynamon, daktyle, migdały, rodzynki, szalotka, pomidory oraz przedmioty związane z Marokiem (np. mały tadżin na przyprawę, dywanik z wełny wielbłądziej, moneta marokańska)
- podkład muzyczny do zabawy „Samolot”
- ilustracje przedstawiające tadżin do kolorowania (Załącznik 1)
- ilustracje przedstawiające flagę Maroka, herb Maroka, mieszkańców, krajobrazy – nadmorski, górski, pustynny, miasta, wsi oraz analogiczne krajobrazy z Polski
- kartonowe kółeczka w 7 kolorach – po 4 z każdego koloru
- emblematy z ilustracjami migdałów, daktyli, rodzynek, suszonych śliwek do zawieszenia dzieciom na szyi
- szarfy dla każdego dziecka
- radioodtwarzacz

Aranżacja przestrzeni: sala udekorowana ilustracjami przedstawiającymi m.in. flagę i herb Maroka, elementy krajobrazu, mieszkańców umieszczonymi na stojącej tablicy, na drugiej takiej samej tablicy dla porównania znajdują się ilustracje przedstawiające flagę, godło, krajobrazy Polski, mapa świata na stojaku, globus, dywan na środku sali, po obu stronach sali stoliki.

**Na zdjęciach (od lewej): Tatry, Warszawa, Kraków, targ – w Polsce*

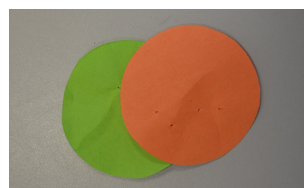

**Na zdjęciach (od lewej): góry Atlas, Marrakesz, Essaouira, targ – w Maroko*

Przebieg zajęć

1. Powitanie i poinformowanie o planowanej podróży (2 minuty)

Dzieci siedzą na dywanie w kręgu. Nauczyciel/ka wita się z dziećmi i informuje je:
„Chcę Was zabrać w niezwykłą podróż, a dokąd to będzie podróż, tego dowiecie się, jak rozwiążecie zadanie, które dla Was przygotowałem/am“

**Przed zajęciami prosimy dzieci, aby każde wybrało sobie kóteczko w ulubionym kolorze (jak na zdjęciu) i przypinamy je dziecku*

2. Rozsypanka literowa – układanie w grupach (4 osobowe) wyrazu MAROKO z rozsypanki literowej (5 minut)

„Odnajdźcie stolik, na którym leży koperta z takim samym kolorem kółka (jak na zdjęciu), jakie macie przypięte. Wysypcie zawartość koperty i z literek, które mieliście w kopercie, ułóżcie nazwę kraju, do którego chcę Was zaprosić“

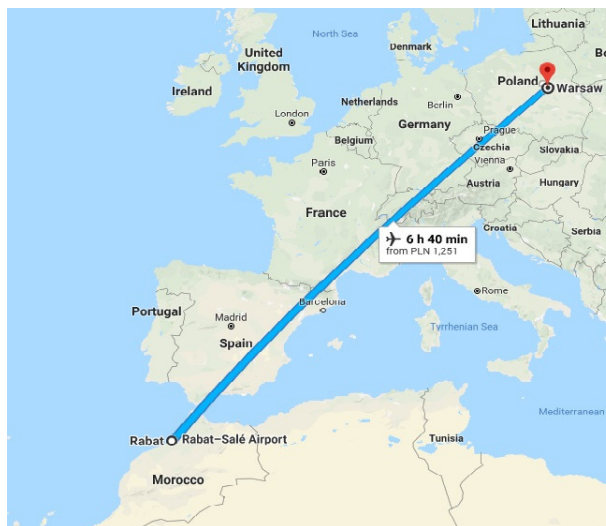

**Dzieci, mające ten sam kolor kóteczka, tworzą jedną grupę*

3. Praca z mapą i globusem – krótka rozmowa na temat Maroka (10 minut)

„Wiecie już do jakiego kraju się udamy. Usiądźcie przed mapą i wspólnie spróbujemy odnaleźć Maroko“

Dzieci wyszukują na mapie świata, a następnie na globusie Maroko, określają, na jakim kontynencie leży, jeśli potrafią, określają dokładniej położenie: północno-zachodnia część Afryki. Odnajdują też położenie Polski. Próbuje określić, czy kraj ten jest położony blisko, czy daleko od Polski.

**Na jednej tablicy wiszą ilustracje związane z Marokiem, a na drugiej tematycznie związane ilustracje z Polski (Maroko: flaga, godło, krajobraz nadmorski, góry Atlas, pustynia Sahara, krajobraz stolicy, krajobraz wiejski, ilustracja przedstawiająca mieszkańców Maroka. Polska – godło, flaga, krajobraz nadmorski, góry Tatry, Pustynia Błędowska, krajobraz stolicy, krajobraz wiejski)*

**na zdjęciu: trasa lotu z Polski do Maroka*

„Jeśli wybieramy się w jakieś nowe miejsce, to dobrze jest co nieco o tym miejscu wiedzieć“

- Czy ktoś był w Maroku? Co zapamiętaliście z podróży do tego kraju?
- Czego chcielibyście się dowiedzieć o Maroku? Co by Was interesowało?

Nauczyciel/ka na tablicy zapisuje pytania dzieci i mówi, że pod koniec zajęć sprawdzą, czy udało się uzyskać odpowiedzi na wszystkie pytania, sam/a natomiast, prowadząc dalszą część zajęć, stara się, by dzieciom udało się uzyskać jak najwięcej odpowiedzi na interesujące je pytania.

„Kiedy wybieramy się w nowe miejsce, dobrze co nieco o tym miejscu wiedzieć“

Nauczyciel/ka podaje kilka informacji (pomija te, które ewentualnie zostały podane przez dzieci): pokazuje flagę państwa, i godło Maroka (dzieci opisują je), mówi, że kraj ten zamieszkują Arabowie oraz Berberzy (Berberowie), przy okazji tej rozmowy zwraca uwagę dzieci na wiszące na tablicy ilustracje, przedstawiające różne krajobrazy Maroka, pyta też, czy w Polsce spotykamy takie krajobrazy. Dla porównania pokazuje polskie krajobrazy wiszące na drugiej tablicy oraz mówi że obowiązującymi językami, jakimi posługują się jego mieszkańcy jest język francuski i arabski. Jeśli dzieci były w Maroku i podały jakieś informacje, to nauczyciel/ka dopowiada to, co nie zostało powiedziane).

4. Zabawa muzyczno-ruchowa „Samolot“ (Klanza) (3 minut)

Następnie nauczyciel/ka mówi do dzieci: „Za chwilę poznacie więcej ciekawostek na temat Maroka, ale najpierw musimy się do niego dostać. Jakim środkiem transportu dotrzemy tam najszybciej?”

Nauczyciel/ka objaśnia dzieciom przebieg zabawy i mówi: „Zapraszam Was na pokład samolotu“

Opis zabawy ruchowej „Samolot“ (wg Klanzy)

Ustawienie: swobodne, luźne

Taniec część I:

- włączamy silnik przekręcając pokrętło prawą ręką – wyciągamy ją przed siebie z zaciśniętą pięścią i przekręcamy 2 razy. To samo wykonujemy lewą ręką
- zapinamy pasy: wyciągamy obie ręce wyprostowane przed siebie, następnie prawą rękę zginaemy w łokciu i kładziemy na lewym ramieniu, to samo robimy z lewą ręką kładąc ją na prawym ramieniu
- wyglądamy przez okno: skrzyżowane wcześniej ręce unosimy do góry nad głowę i rozglądamy się raz w prawo, raz w lewo
- powyższe czynności powtarzamy jeszcze raz.

Taniec część II:

- ręce wyprostowane wyciągamy na boki i lecimy, wzbijamy się w górę i obniżamy loty, jednocześnie obracamy się wokół własnej osi, a także poruszamy się po wyznaczonym terenie.

Zabawę (część I i II) powtarzamy kilka razy.

5. Słuchanie fragmentów książki „Tadżin“. Apetyt na Maroko“ (10 minut)

Po zabawie dzieci siadają naprzeciw tablicy multimedialnej.

„Witam Was w Maroku. To jest Sumija i Abdullah (*pokazuje sylwety – jak na zdjęciu*). Dzieci są mieszkańcami niewielkiej wioski marokańskiej. Przywitają się z Wami teraz w swoim języku tradycyjnym“.

Nauczyciel/ka wypowiada pozdrowienie: „As-salam alejkum – tzn. Pokój niech będzie z Wami. Spróbujcie powtórzyć to pozdrowienie“. Nauczyciel/ka powtarza jeszcze raz pozdrowienie, a dzieci próbują powtórzyć po nim/niej.

„Na takie pozdrowienie odpowiada się: Wa (czyt. Ła) alejkum as-salam“.

Dzieci kilkakrotnie powtarzają odpowiedź na pozdrowienie.

„Wstańcie i przywitajcie się z kolegami i koleżankami arabskim pozdrowieniem“

Aby ułatwić dzieciom zadanie, nauczyciel/ka przypina do tablicy napisy z pozdrowieniem i odpowiedzią na nie.

„Usiądźcie i posłuchajcie – rodzina Sumiji i Abdullaha jest bohaterem książki, którą chce Wam przeczytać. Proszę, abyście uważnie słuchały i jak najwięcej zapamiętały na temat zwyczajów panujących w tej rodzinie“.

Podczas czytania fragmentów książki nauczyciel/ka wyświetla prezentację, która ułatwi dzieciom zrozumienie treści książki i przyswojenie trudniejszego słownictwa.

**Prezentacja zawiera ilustracje nawiązujące do treści książki: targ, studnię, palmę daktylową, produkty, które miał kupić Abdullah, tadżin jako naczynie, niebieski tadżin – naczynie, które występuje w książce, drzewo arganowe, pieniądze używane w Maroku, tradycyjny stół arabski – dżallabę.*

**Na zdjęciu: tadżin (Maroko)*

6. Rozmowa z dziećmi na temat treści książki. Szukanie podobieństw między Polską i Maroko (10 minut)

- Czy pamiętacie imiona bohaterów książki?
- Z jakiego kraju oni pochodzą?
- Jakie obowiązki miały dzieci w tej rodzinie? (*Obowiązkiem Abdullaha było robienie zakupów na targu, a Sulimy – przynoszenie wody ze studni*)
- A czy wy w domu pomagacie rodzicom? Czy wy też macie jakieś wyznaczone obowiązki w domu? Jeśli tak, to jakie?
- Gdzie Abdullah robił zakupy?

Nauczyciel/ka przekazuje uczniom kilka informacji o arabskim targu.

- Czy w Polsce też są targi? Czy byliście na takim targu? Co tam można kupić? (*Dla porównania pokazuje też zdjęcie z targu w Polsce*)
- Czy pamiętacie, co mama kazała przynieść dzieciom, gdy chciała przygotować posiłek dla rodziny?

Nauczyciel/ka wyjaśnia dzieciom, co to jest tadżin – korzysta z informacji zawartej w książce, którą czytała dzieciom, informuje, że jest to zarówno nazwa naczynia, jak i potrawy, która powstaje w tym naczyniu.

- Jaki tadżin kazała przynieść mama?
- Kiedy w rodzinie używano tego niebieskiego tadżinu?
- Z jakiej okazji mama chciała przygotować posiłek w niebieskim tadżinie?
- Czy w waszych domach też są jakieś przedmioty, które używane są tylko w wyjątkowych chwilach? Jeśli tak, to jakie?

**Podczas rozmowy nauczyciel/ka pokazuje ilustracje targu w Maroku i w Polsce, ilustracje przedstawiające różnorodne tadżiny.*

7. Zabawa ruchowa „Mieszanka marokańska” (5 minut)

Nauczyciel/ka wiesza na szyi dzieci emblematy ilustrujące rodzinę, daktyl, migdały. Dzieci stają na obwodzie dywanu w kółeczkach z szarf. Na hasło „Migdały” dzieci, które mają emblemat z migdałem, muszą szybko zamienić się miejscami. Tak samo na wywołane hasło reagują pozostałe dzieci. Na hasło „Mieszanka marokańska” wszystkie dzieci zmieniają miejsca.

**Do zabawy potrzebne są szarfy z rodzynkami, daktylami, migdałami (jak na zdjęciu)*

8. Kuferek z Maroka (15 minut)

Nauczyciel/ka mówi do dzieci: „Teraz mam dla Was kuferek pełen marokańskich różności. Niektórych będzie można spróbować. Zapraszam do kuferka osobę, do której rzucę piłeczkę”. Wybrana osoba wyciąga z kuferka jakąś rzecz i próbuje ją nazwać, powiedzieć do czego to służy. W przypadku owoców, można dać je dzieciom do spróbowania. Nauczyciel/ka dopytuje też, czy w Polsce uprawia się daną roślinę, czy spożywane są one w ich domach. Jeśli jakiejś rośliny nie uprawia się w Polsce, to dopytuje skąd się biorą w naszych sklepach – wspomina, że mamy to dzięki wymianie handlowej między różnymi krajami.

Po wyciągnięciu przez dzieci dywanika warto wspomnieć o tym, że takie małe dywaniki służą do modlitwy, że religią wyznawaną przez większość Marokańczyków jest Islam i że jest to jedna z wielu religii, jakie są wyznawane przez mieszkańców Ziemi. Należy też dodać, że każdy ma prawo do wyboru religii, że nie ma religii gorszych i lepszych, że wyznawcom różnych religii należy się taki sam szacunek i że należy się on również tym ludziom, którzy nie wyznają żadnej religii.

**W kuferku (na zdjęciu) znajdują się: daktyl, migdały, pomidory, rodzynki, imbir, kurkuma, cynamon (wszystkie rzeczy zapakowane są w osobne woreczki), olejek arganowy oraz różne przedmioty związane z Marokiem, które uda się zdobyć, np. tadżin, dywanik modlitewny z wełny wielbłądziej)*

9. Podsumowanie zajęć (5 minut)

Nauczyciel/ka mówi do dzieci: „Nasze zajęcia dobiegają końca. Czy pamiętacie o jakim kraju rozmawialiśmy? Sprawdźmy, czy udało się Wam uzyskać odpowiedzi na wszystkie pytania, które zapisaliśmy na początku zajęć?”

Dzieci czytają kolejne pytania i próbują na nie odpowiedzieć. Jeśli na jakieś pytanie nie udało się uzyskać odpowiedzi, można zapytać dzieci, gdzie można znaleźć odpowiedzi na te pytania i poprosić, by spróbowały w domu poszukać odpowiedzi i przekazały zdobyte wiadomości na kolejnych zajęciach.

„Proszę, abyście spróbowały dokończyć zdanie: Chciałabym/chciałbym polecieć do Maroka, ponieważ”

Nauczyciel/ka rozdaje dzieciom ilustracje przedstawiające tadżin i prosi, by w domu postarały się go pięknie pokolorować i ozdobić, a kolejnego dnia z ich prac zostanie przygotowana piękna wystawka.

Ź R Ó Ź Ź A .

- Anna Nowacka – Devillard: „Tadżin. Apetyt na Maroko“
- <http://miedzykulturowa.org.pl/dla-nauczycieli/scenariusze/scenariusze-afryka/na-arabskim-targu/>
- <http://old.poznajemyswiat.pl/warsztaty-dla-dzieci/magiczne-maroko/>
- Wikipedia.org
- Unsplash
- <https://www.mariuszstachowiak.pl/maroko-mniej-sie-po-tobie-spodziewalem/>
- Prywatne zdjęcia zrobione podczas wycieczki do Maroka

ZAŁĄCZNIK 1:

